

Quadern i el còmic

per Ricard Calvo i Duran

Quan vaig començar a col·laborar a Quadern -n.º 22, 1981- ja hi vaig trobar representat el còmic pels acudits del tàndem Mainou + Xèspir i les caricatures magistrals de l'amic Hierro. La meua col·laboració, que en principi es reduïa a il·lustrar gràficament treballs literaris d'altri, ben aviat -n.º 28, 1982-s'estengué a la sèrie que he vingut titulant "paper i tela...", dins del qual context foren publicats els articles "D'arts i d'oficis", "2984", "Vindicació del còmic" i "L'amic de paper" -números 32, 36, 40 i 42, respectivament-. L'interès despertat per aquells escrits ens va animar a encetar a Quadern, a partir del n.º 37, una pàgina de tires dibuixades, a manera de les dels magazines americans, amb personatges fixes -"Puput", "Llufa", "Nyic-Nyac"...-deguts al llapis de novells com ara Balaguer, Balagueró, Masllovet o bé Mercè, força bons.

Aquesta experiència va fonamentar la idea de donar al dibuix humorístic quelcom més de preponderància dins la nostra revista, perquè els comentaris que rebèrem dels nostres lectors eren de bona impressió, i fou així que l'amic Cuscó començà a suggerir-me la possibilitat de dotar a Quadern d'un germà petit dedicat a les historietes i a l'humor gràfic.

He de fer constar, en justícia, que qui més reticències i temences va tenir davant d'aquest projecte va ser, en contra de tot el que pugui semblar, el qui signa aquestes ratlles. De manera que el germà petit en qüestió va tenir un pare entusiasta i il·lusionat, Joan Cuscó, un assessor eficaç en l'aspecte conceptual, el gran professional local Jaume Mainou, i un didot -o si voleu dir-ho d'una altra manera, director artístic-, jo mateix.

I per la diada de Sant Jordi del 1985, ben abrigadet amb un magnífic número 45 de Quadern, el nostre primer suplement de còmics va veure la llum. El vàrem batejar amb la contracció dels dos mots que serveixen de títol a aquest escrit: Quadern i còmic = Quacòmic.

El nom, que a l'hora d'adjudicar-li ens féu dubtar un bon xic, ha estat, amb el temps, reduït pels joves -tan afeccionats a minimitzar el vocabulari- a la partícula "Qua", que cada vegada trobo més simpàtica i amb la força fonètica de la qual caldrà pensar quan hom dissenyi i fixi la capçalera definitiva.

El nadó era primet, però era molt "guapo": Contenia, entre d'altres, treballs d'una gran figura del còmic, l'Alfons Figueras, que des de llavors ha estat sempre al nostre costat i que, a més a més, ens ofería la possibilitat de publicar un dibuix inèdit d'un altre gegant del còmic mundial; el nord-americà Frank Robbins.

El diari Avui va saludar l'aparició del Quacòmic, tot fent ressaltar que, si totes les ciutats de Catalunya estiguessin tan ben servides com Sabadell, la constitució d'una xarxa d'història catalana de base esdevindria una realitat.

En números successius han anat desfilitant-hi figures locals amb projecció exterior en els camps del disseny gràfic, de la història i de la il·lustració: Salvador Fabà, Santi Gabriel, Agustí Puig, Joan Baptista de Miguel..., així com valors universals de la talla d'un Cesc i d'un Ramon Sabatés, que no han tingut empatx a figurar a les nostres pàgines al costat d'amateurs, el més jove dels quals només compta quinze anys, F.X. Calabuig, guanyador del 1er. premi del concurs de còmics del darrer Saló de la Infància i de la Joventut.

I parlant de l'amateurisme cal destacar que un dels nostres debutants, en Francesc Vergés, ha tingut ocasió de veure publicats els seus ninots a "El Víbora", tal com queda recollit en el diari de Sabadell del 7 de maig de l'any passat. Això, naturalment, constitueix per a nosaltres un orgull.

També ens enorgulleix comptar amb un planter de joves dibuixants, radicats a la veïna Ciutat Badia, que conreen la línia "underground": m'estic referint al Carlos i a l'Oscar Gambarte, al Jaume Serrano i a tot el col·lectiu "Verdaderos Andergrauns", el més gran dels quals a penes ultrapassa els vint anys, i que, com tothom pot veure a les nostres planes, ja són veritables mestres del còmic autòcton.

Hem editat dos números extraordinaris, l'un dedicat al Rock'n'roll i l'altre, monogràfic, al dibuixant Ricard Sitjes, tristament desaparegut poc després de la seva publicació.

El darrer número dedica la portada i les pàgines centrals als invents del TBO, en coincidir-ne la sortida amb la reaparició de la popular revista.

Un capítol important ha estat la publicitat emesa en clau de còmic: Alari-

BOUTIQUE

Rambla, 8

ART

Rambla, 30 - Sol, 3

Tel. 725 43 69
08201 Sabadell

Pegaso, Alemany-Honda, Caixa de Sabadell, Levi's, Mútua de Seguros de Sabadell..., han utilitzat els nostres dibuixants i les nostres pàgines per anunciar els seus productes i serveis, i no podria pas, en parlar de publicitat, deixar d'esmentar els bons amics de Publicitat Plumilla, l'equip gràfic de la qual també ha estat un dels nostres col.laboradors més il.lusionats.

És evident que el públic del còmic és més aviat jove, encara que els veterans també en formem part. Per tal de reunir físicament aquestes dues espècies, el jove i els "carrosses", Quadern celebrà l'any passat sengles festes, coincidents amb l'aparició de números del Quacòmic "ad hoc": l'una el 5 de març a Xarop, i l'altra el dia 1 de juliol a Piano Jazz.

A la segona festa hi actuà el grup de rock progressiu català Blues-H, i, a totes dues, els canapès, el cava, la "marca" i la revista correueren a discreció. En aquesta mateixa línia de projecció social, el Quacòmic ha col.laborat amb l'escola Illa a l'exposició celebrada a la sala d'art Negre, del 12 al 27 de gener últim, on s'han exhibit els treballs dels

alumnes del taller de còmics de l'escola que, al llarg d'aquests darrers tres anys, han estat publicats a la revista.

Val a dir que tot això no ha estat pas fàcil, que caldria afegir ara i ací un capítol de gràcies a tots els nostres anunciants, al muntador i al realitzador, la paciència, la comprensió i la professionalitat dels quals mai no podré agrair prou: que quedin donades.

Penso, però, que tot plegat està valent prou la pena: que els de Quacòmic estem fent "diana", en un moment que el còmic està, arreu del món, prenent cada cop més importància no tan sols en el camp del lleure, sinó en el de l'educació, del marketing, de la comunicació en definitiva. I que la nostra modesta revisteta ja es un banc de proves i plataforma de llançament de futurs valors que en ella estan agafant "rodatge", valors que no els podem pas veure consolidats tots en el camp del còmic estricte, però si -n'estic segur- que els veurem repartits en tasques que d'una manera o altra tindran relació amb el món de la imatge, com ara el disseny gràfic, la il·lustració, la moda, la pintura o bé la publicitat.

Si el Quacòmic fins ara va pujant més aviat primet, quinze números, aplegats, ja fan un bon gruix: Estem fent un còmic col·leccionable, de biblioteca, un cos d'obres que -any a venir- tindrà un alt valor documental. Serà la història, present i futura, del còmic sabadellenc i català: des de la base fins al vèrtex.

Per això el volem cada vegada més jove, més desimbolt, més experimental, més a contracorrent, més solt de pèl, menys comercial..., perquè no ha estat pas concebut amb ànim lucratiu, la qual cosa, en tot cas, podria ser objecte més endavant de revisió i de reorientació, si s'escaigués, per tal de, sota la fórmula legal més adient, encetar una possible nova etapa, ja més madur, en la qual s'ampliés el seu radi d'acció.

Qui el vagi seguint haurà observat que gran part del darrer número deixa les narracions penjades amb el clàssic "continuarà": cosa que hem fet amb una clara voluntat de compromís, de futur, amb la seguretat que conrear l'humor i fer ninots també és Cultura.

Cultura, amb majúscula.

C N L

Centre de Normalització Lingüística

Pl. de Sant Roc, 8 Il. 725 45 43 Sabadell

CATALANITZEU EL VOSTRE NOM.

SI VOLEU QUE EN TOTA LA VOSTRA DOCUMENTACIÓ HI FIGURI EL VOSTRE NOM EN CATALÀ, HEU DE:

ASSESSORAR-VOS SOBRE COM S'ESCRIU CORRECTAMENT EL VOSTRE NOM EN CATALÀ. PODEU TROBAR AL CENTRE DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA, AL TELÈFON 7254543, DE DILLUNS A DIVENDRES DE 9 A 2 DEL MATÍ.

TELEFONAR AL JUTJAT, TELÈFON 7264561 I DEMANAR HORA.

EL DIA QUE US HAGIU CITAT HEU D'ANAR AL REGISTRE CIVIL, CARRER DE MARÇÀS GIRALT, NÚM 74, I DUR EL CARNET D'IDENTITAT I EL LLIBRE DE FAMILIA.

SI SOU MENOR D'EDAT POT AJUDAR-VI EL VOSTRE PARE O LA VOSTRA MARE.

SI SOU CASAT, O TENIU FILLS, HEU DE DUR ELS DOS LLIBRES, EL DEL VOSTRES PARES I EL VOSTRE.

UN COP ALLÍ, HEU D'OPORTUNAR UN FOMÈS, QUE ÉS EL QUE HANDEU DE DURAR EN EL TORNANT DE FER-VOS O DEPARTAR-VOS EL CARNET D'IDENTITAT, I AQUEST...

JA US EL LLIBREAN AMB EL AERÍ EN CATALÀ!!